

Johannes. p. 1, 21 Eyss. Decuriatum verticem, antiquum caput; decuriatus autem dicitur, qui de ordine curiae merito morum et propecte aetatis dignus sic apud Romanos existimabatur.

p. 2, 13 Preclues, id est valde gloriosi, cleos quippe a Grecis gloriosus dicitur, preclues ergo quasi precleas, mutata e littera in ũ. Non enim ad rem pertinet, siquis existimet a verbo cluo derivari, id est ausculto; nisi forte quis dixerit, liberos preclues vocari eos, qui iussis patrum auscultant.

p. 2, 29 Idque Portuno. Portunus Iovis atque Leucotheae, id est Aurore, filius. Portunus autem dicitur, quia navigantibus portum prestat. Gradivum, Gradivus Mars dicitur quasi gradiens divus, ad bellum videlicet, vel quasi kratos divus, id est potens divus; kappa littera est versa in gamma, frequenti usu Grecorum, nam et tragodiam pro trakodiam dicunt.

Remigius. 1, 21 Eyss. .M. Decuriatum lustralibus incrementis, hoc est propectu etatis et morum maturitate senatus curie honore dignum.

G. Lustrum dicebant antiqui quinquennium, sol enim V annis cursum suum peragit, quintodecimo anno eisdem horis locisque suum cursum redintegrat.

p. 2, 13 Preclues¹, id est nobiles generosi et valde gloriosi. Precluis autem non venit a cluo, id est ausculto, sed a nomine, quod est cleos, id est gloria.

p. 2, 29 Portunus deus portuum, ipse est Neptunus vel Melicerta. Gradivus, id est Mars, dicitur autem Gradivus, eo quod gradatim pergat in prelium, vel apotu gradein, id est a vibratione aste, sive Gradivus, id est potens deus, gamma² in cappa³ mutata.

III. Zu Smaragd von St.-Mihiel.

Die älteste Ueberlieferung von Smaragds Grammatik stellt Paris. 13029 dar. Die Hs. stammt aus Corbie und war später in St. Germain, f. 1^a steht oben 'Sancti Ger-

1) 'Proclues' Hs. 2) *I*, darüber 'gamma', Hs. 3) *K*, darüber 'cappa', Hs.